

NAVODILA ZA VREDNOTENJE **Šolsko tekmovanje s področja geografije za srednjo šolo** **2024/2025** **Tekmovalni skupini: Srednja šola A in Srednja šola B**

SPLOŠNE SMERNICE

- Ocenjevalci naj sledijo navodilom za vrednotenje za posamezno tekmovalno polo. V primeru nejasnosti naj se posvetujejo s predsednico/predsednikom tekmovalne komisije, pristojnim za posamezno raven, ta pa s koordinatorjem tekmovanja.
- Vrednotijo se le odgovori, pisani s kemičnim svinčnikom ali nalivnim peresom.
- Če tekmovalec/tekmovalka poleg pravilne rešitve zapiše še napačno, ki je ne prečrta ali kako drugače jasno označi, se odgovor ovrednoti z nič točkami.
- Prav tako se odgovor ovrednoti z nič točkami, če je nečitljiv ali nejasno popravljen.
- Če tekmovalec/tekmovalka na vprašanje ni odgovoril/-a, se v strežnik DMFA vnese X.
- Pri nalogah v sklopu A ocenjevalci prepisejo rešitve (črke A, B, C, D ali E) v strežnik DMFA.
- Pri nalogah v sklopu B ocenjevalci v strežnik DMFA napišejo ustrezno število doseženih točk.
- Pri nalogah v sklopu B z obkroževanjem se vrednotijo tudi drugače označene rešitve, če so pravilne (npr. podčrtane).
- Če tekmovalec/tekmovalka k tekmovanju ni pristopil/-a, ocenjevalci v strežnik DMFA ne vnašajo ničesar.

REŠITVE

DODATNA NAVODILA

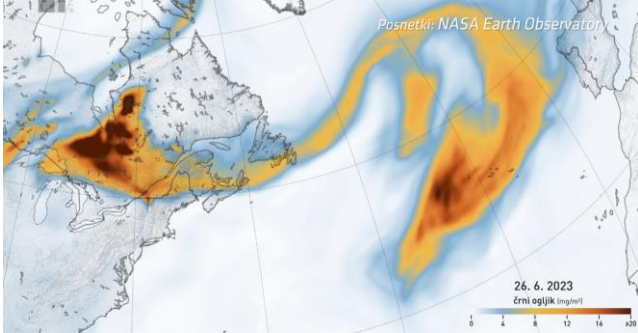
SKLOP A

1.	D	0/1
2.	C	0/1
3.	A	0/1
4.	D	0/1
5.	B	0/1
6.	B	0/1
7.	A	0/1
8.	C	0/1
9.	B	0/1
10.	D	0/1
11.	C	0/1
12.	E	0/1
13.	C	0/1
14.	A	0/1
15.	E	0/1
16.	B	0/1
17.	D	0/1
18.	E	0/1
19.	B	0/1
20.	C	0/1

SKLOP B

21.	C	0/1
-----	---	-----

		Več obkroženih odgovorov je 0 točk.
22.	C	0/1 Več obkroženih odgovorov je 0 točk.
23.	a) Pompeji. Plinij mlajši.	0/1 Oba pravilna odgovora ovrednotimo z 1 točko.
	b) Faza 1: Iz oblaka je padal pepel in plovec (ljudje so, zaradi zrušitve streh in sten hiš, umirali). Faza 2: Zaradi visoke temperature piroklastičnega toka (povzroči takojšnjo smrt).	0/1/2 Zapis posamezne faze vrednotimo z 1 točko. Zapisa morata vsebovati termine kot so: pepel, plovec, piroklastični tok. Vrstni red faz je pomemben.
24.	Obkrožena številka 2.	0/1
25.	B, C	0/1 Oba pravilna odgovora ovrednotimo z 1 točko. Če so obkroženi 3 ali 4 odgovori, je 0 točk.
26.	Oblika: maar (priznamo tudi mar). Ne priznamo navedbe vulkansko jezero. Nastanek: zaradi interakcije med magmo, ki se dviga in vodo v reki ali podtalnici, na površju nastane eksplozija, ki za sabo pusti krater. Ko je izbruha konec, se krater napolni z vodo in je tam jezero.	0/1/2 1 točka za pravilni odgovor pri obliki ter 1 točka za pravilni opis nastanka oblike maar. Skupaj 2 točki.
27.	Izbruh vulkana Tambora ter Sončev minimum/zmanjšana Sončeva aktivnost.	0/1 Z 1 točko ovrednotimo navedbo obeh vzrokov.
28.	Zaradi znižanja temperature so bila mrzla poletja in obilica padavin. Slednje so povzročile poplave (Srednja Evropa), pozne zmrzali pa so povzročile uničenje več zaporednih letin pridelkov, posledično lakoto. Cene kruha so se zaradi pomanjkanja povišale, zaradi česar je prišlo tudi do lakote in kasneje do socialnih nemirov ter smrti zaradi lakote. V Švici je bil zaznan negativni prirastek. Lakota je povzročila val izseljevanja predvsem v Rusijo ter v dele Severne Amerike, ki jih posledice izbruha niso dosegle. Selili so se tudi znotraj ZDA zaradi zmrzali (uničenja pridelka) iz vzhodnega dela proti zahodu ob reki Misisipi. V Indiji je bilo leto 1816 brez monsuna, kar je povzročilo sušo in posledično lakoto. Prav tako se je zgodilo na Kitajskem. V Rusiji in delih Severne Amerike so se soočali s priseljivanjem in rekordnimi letinami.	0/1/2 Pojasneni morata biti dve socialni posledici (lakota, povečana smrtnost, socialni nemiri, izseljevanje ali priseljivanje). Vsako pojasnilo (vzročno-posledično) ovrednotimo z 1 točko. Skupaj 2 točki.
29.	1: Kras. 2: Vipavska dolina. 3: Čičarija.	0/1/2 3 pravilne odgovore ovrednotimo z 2 točkama, 2 pravilna odgovora ovrednotimo z 1 točko, 1 ali 0 pravih odgovorov ovrednotimo z 0 točkami.
30.	Poljski javor ali maklen.	0/1
31.	Možni odgovori: - Zviša se pH.	0/1/2

	- Nekateri elementi v prsti se uplinijo. - Izguba organske snovi. - Sprememba sposobnosti prsti za prepustnost za vodo (s pepelom se lahko tla zamašijo). - Tla so izpostavljena Soncu, so temna, kar pomeni, da vpijejo še več sončne svetlobe, kar povzroči višjo temperaturo. - Temperaturna nihanja so veliko večja, ker ni rastlinstva, kar vpliva na biodiverziteteto. - Izpostavljenost eroziji – nagnjena površina, ni organske snovi, voda hitreje odteka.	Vsak pravilen odgovor ovrednotimo z 1 točko. Skupaj 2 točki.
32.		0/1 Upoštevamo, če je označeno območje (severno) od Velikih jezer (kot žarišče požara), in nato jasno vidna smer (lahko je tudi ravna črta/puščica) čez Atlantik do Iberskega polotoka. Če na skici nista razvidna ne žarišče in ne smer, je pa zapisana legenda, ki to pojasnjuje, ovrednotimo z 1 točko. Če na skici nista razvidna ne žarišče in ne smer, niti ni legende, ki to pojasnjuje, ovrednotimo z 0 točkami.
33.	Možni odgovori: - uporaba avtocistern za prevoz vode in oskrbo rezervoarjev, - vzpostavitev mest za distribucijo vode, ki so oskrbovana z avtocisternami, - gradnja začasnih rezervoarjev in zbiralnikov, - vzpostavitev črpalk, - aktivacija novih virov, - postavitve začasnih cevovodov za krepitve oskrbnih in distribucijskih omrežij, - povezovanje obstoječih vodovodnih omrežij, - gradnja novih vrtin ali poglobljanje obstoječih.	0/1/2 Vsak pravilni odgovor ovrednotimo z 1 točko. Skupaj 2 točki.
34.	Zmanjšanje porabe vode za namakanje in potreb po pitni vodi.	0/1 Navedbi dveh vzrokov se ovrednotita z 1 točko.
35.	Možni odgovori: - 1 točka: Poletje 2003 je imelo več vročinskih valov kot poletje 2013. - 1 točka: Poletje 2013 je doseglo temperaturni rekord s presežkom 40 C, v poletju 2003 pa se temperature niso povzpele nad 40 C. Sprejemljivi so tudi drugi opisi, kjer je vidna primerjava, npr.: v letu 2003 in letu 2013 je bila vmesna ohladitev v obeh letih skoraj istočasna, na 180. dan v letu; zadnji vročinski val v letu 2003 in zadnji v letu 2013 sta bila časovno enako dolga, ...	0/1/2 Vsako pravilno razliko/primerjavo ovrednotimo z 1 točko. Skupaj 2 točki. Iz opisov mora biti razvidna primerjava, ne zadošča samo opis posameznega grafa. Če ni primerjave, četudi je opis pravilen, odgovora ne upoštevamo.

36.	a) Delež vidnega neba (ali sky view factor). b) Možna odgovora: - stavbe, grajene blizu skupaj, povzročijo nizek delež vidnega neba, kar pomeni, da je odboj sončnega sevanja manjši kot pa na odprtih prostorih, - segrete stavbe zavirajo ohlajevanje ozkih »mestnih kanjonov«.	0/1/2 Vsak pravilen odgovor ovrednotimo z 1 točko. Skupaj 2 točki.
37.	II. Idrijski (prelom). IV. Savski (prelom).	0/1 Navedbi obeh pravilnih odgovorov se ovrednotita z 1 točko.
38.	Zaradi plitvosti žarišč potresov.	0/1
39.	Razlog 1: Mozirje je na prvem zemljevidu (Franciscejski kataster) omejeno na višjo teraso ob Savinji, na poplavnem območju pa je bilo več njiv in travnikov, na posnetku iz leta 2021 pa se jasno vidi, da je poplavno območje ob Savinji pozidano. Savinja je leta 2023 poplavlila pozidana območja in povzročila veliko škodo. Razlog 2: Struga Savinje je na prvi sliki iz leta 1825 širša, v letu 2021 pa je ožja, saj je struga je zasuta. Ožja struga je leta 2023 vplivala na razlitje vode.	0/1/2 Vsako pojasnilo (vzročno-posledično) ovrednotimo z 1 točko. Skupaj 2 točki.
40.	B	0/1